

Capitolul I. Domeniul de aplicabilitate al art. 8 din Convenție

I. Imposibilitatea retractării recunoașterii de paternitate după expirarea termenului prevăzut de lege [cauza *Kňákal c. Republicii Cehe*, Decizia din 8 ianuarie 2007 (Secția a V-a) (cererea nr. 39277/06)]

Reclamantul a cunoscut-o pe partenera sa în anul 2001, aceasta fiind însărcinată. La scurt timp după aceea s-a născut copilul, a cărui paternitate reclamantul a recunoscut-o prin mențiunea în certificatul de naștere. În aceste condiții, partenera sa a renunțat la procesul în stabilirea paternității intentat împotriva tatălui biologic.

În anul 2004, cei doi au pus capăt relației. Întrucât toate legăturile cu fetița s-au stins, reclamantul a solicitat procurorului general să demareze o acțiune pentru retragerea recunoașterii de paternitate în numele său. Cererea sa a fost respinsă, întrucât, pe de o parte, reclamantul nu a formulat el însuși acțiunea în termenul de șase luni prevăzut de lege, iar, pe de altă parte, posibilitatea de a renunța la paternitate nu ar aduce nicio schimbare pozitivă în viața copilului și nici nu ar ajuta la refacerea legăturilor cu acesta.

Art. 8, cumulativ sau nu cu art. 13. Nu există un argument solid din partea reclamantului care să dovedească împrejurarea că renunțarea la paternitate este în interesul superior al copilului. În particular, nu poate fi considerat ca nejustificat faptul ca, odată ce perioada de exercitare a dreptului reclamantului a expirat, autoritățile să dea o mai mare importanță intereselor copilului decât celor ale reclamantului. Spre deosebire de cauza *Paulik c. Slovaciei* (Hotărârea din 10 octombrie 2006, cererea nr. 10699/05), în cauza de față reclamantul cunoștea faptul că nu este tatăl biologic al copilului anterior nașterii lui și, cu toate acestea, și-a asumat paternitatea, cu toate consecințele ce ar rezulta din acest act. În plus, fetița depindea parțial de pensia alimentară asigurată de reclamant.

Curtea a decis că art. 8 nu a fost încălcat.

Art. 6. În lumina deciziei Curții Constituționale cehe, care a stabilit că acțiunea în tăgada paternității s-a prescris, întrucât nu a

aționat în termenul limită de șase luni impus de normele legale, Curtea a considerat că reclamantul a invocat un drept care nu este recunoscut de legislația națională, prin urmare, Curtea nu are *ratio materiae* în judecarea acestui capăt de cerere.

2. Necesitatea acordului tatălui pentru depozitarea continuă și implantarea unor ovule fertilizate [cauza *Evans c. Regatului Unit*, Hotărârea din 10 aprilie 2007 (Marea Cameră) (cererea nr. 6339/05)]

În iulie 2000, reclamanta și partenerul ei J. au început un tratament de fertilitate. În octombrie 2000, în cursul unei consultații la clinica medicală, reclamanta a fost diagnosticată cu o afecțiune precanceroasă a ovarelor și i s-a oferit un ciclu de tratament pentru fertilizare *in vitro* înainte de îndepărtarea chirurgicală a ovarelor sale. În timpul consultației, reclamanta și J. au fost informați că erau nevoiți să semneze un formular prin care își dădeau consimțământul pentru efectuarea tratamentului și că, în conformitate cu dispozițiile Actului privind Fertilizarea și Embriologia Umană din 1990 („Actul din 1990”), fiecare avea posibilitatea de a își retrage consimțământul oricând înainte ca embrionii să fie implantați în uterul reclamantei. Reclamanta a luat în considerare și explorarea unor alte mijloace de a realiza fertilizarea ovulelor sale, pentru a se proteja de posibilitatea ca relația sa cu J. să ia sfârșit, dar J. a asigurat-o că acest lucru nu avea să se întâmple. În noiembrie 2001, cuplul s-a prezentat la clinică pentru tratament, având ca rezultat crearea a șase embrioni care au fost apoi depozitați. Două săptămâni mai târziu, reclamanta a fost supusă operației de îndepărtare a ovarelor, fiind informată că trebuia să aștepte doi ani înainte ca embrionii să poată fi implantați. În mai 2002, relația dintre reclamantă și J. s-a terminat și, subsequent, el a informat clinica cu privire la faptul că își retrage consimțământul pentru utilizarea ovulelor de către reclamantă, precum și pentru continuarea depozitării lor.

Reclamanta s-a adresat instanței interne, solicitând, printre altele, obligarea lui J. la acordarea consimțământului. Plângerea ei a fost respinsă în octombrie 2003, instanța considerând că J. a acționat cu bună-credință, deoarece a început tratamentul în considerarea faptului că relația lui cu reclamanta avea să continue. Recursul reclamantei a fost respins. Reclamanta s-a plâns că legislația națională i-a permis fostului său partener să își retragă consimțământul pentru depozitarea și utilizarea embrionilor, răpindu-i astfel ei posi-

bilitatea de a avea vreodată un copil cu care să fie rudă din punct de vedere genetic.

Art. 2. Pentru motivele arătate în Hotărârea Curții din 7 martie 2006, pronunțată în aceeași cauză, alegerea momentului în care începe protecția dreptului la viață intră în marja de apreciere a statului, astfel că embrionii creați de către reclamantă și J. nu aveau un drept la viață.

Art. 8. Cu privire la natura drepturilor invocate, Curtea a considerat că noțiunea de viață privată încorporează dreptul la respectarea deciziei de a fi sau de a nu fi părinte. Totuși, reclamanta nu a susținut că a fost în vreun fel împiedicată de la a deveni mamă în sens social, legal sau chiar fizic, din moment ce nu exista vreo dispoziție legală sau o practică internă care să o oprească de la a adopta un copil sau chiar de la a da naștere unui copil creat original *in vitro* din gameți donați. Plângerea reclamantei era, mai precis, aceea că prevederile Actului din 1990 privind consimțământul au dus la imposibilitatea ei de a folosi embrionii creați de ea împreună cu J. și, ca urmare, de a avea vreodată un copil cu care să fie rudă din punct de vedere genetic. Curtea a considerat că și această problemă mai limitată privind dreptul la respectarea deciziei de a deveni părinte în sens genetic intră în sfera de aplicabilitate a art. 8. Dilema centrală a cauzei a fost aceea că privea un conflict între drepturile prevăzute de art. 8 a două persoane, reclamanta și J. Mai mult, interesul fiecăruia era ireconciliabil cu al celuilalt, deoarece, dacă reclamantei i s-ar fi permis să utilizeze embrionii, J. ar fi fost forțat să devină tată, iar dacă refuzul lui J. era menținut, reclamantei i s-ar fi refuzat oportunitatea de a deveni părinte din punct de vedere genetic. În aceste circumstanțe dificile, orice soluție ar fi adoptat autoritățile naționale, ar fi avut ca rezultat înfrângerea interesului uneia dintre părți. Curtea a considerat că legislația servea și altor interese publice, cum ar fi respectarea principiului primatului consimțământului și promovarea certitudinii și clarității legale.

Curtea a considerat că era adecvat să analizeze cauza ca fiind una care privea obligațiile pozitive ale statului. Problema principală era dacă dispoziția legală, așa cum se aplica în cazul reclamantei, respecta condiția proporționalității dintre interesele publice și cele private aflate în conflict. În această privință, Curtea a acceptat concluziile instanței interne cu privire la faptul că J. nu a consimțit niciodată la utilizarea embrionilor de către reclamantă singură.

Cu privire la marja de apreciere a statului, Curtea a observat că problemele ridicate în speță erau unele de o delicată natură morală și etică. În plus, în acest domeniu nu exista o abordare uniformă la nivelul Europei. Anumite state au adoptat legislație primară și secundară pentru a controla utilizarea tratamentelor de fertilizare, în timp ce în alte state această materie a fost lăsată la aprecierea practicilor și normelor medicale. Deși Regatul Unit nu era singurul stat care permitea depozitarea embrionilor și care acorda ambilor donatori genetici puterea liberă de a-și retrage consimțământul până la momentul implantării, în alte state europene existau reguli și practici diferite. Nu se putea spune că exista un consens cu privire la momentul în care consimțământul unui donator genetic devenea irevocabil. Deși reclamanta a susținut că suferințele sale fizice și psihice pe parcursul tratamentului de fertilizare și infertilitatea ei subsequentă impuneau ca drepturile sale prevăzute de art. 8 să prevaleze față de cele ale lui J., Curtea a observat că nu exista un consens nici cu privire la acest aspect. În concluzie, datorită faptului că folosirea tratamentelor de fertilizare *in vitro* ridica probleme sensibile din punct de vedere etic și moral, pe fondul unor dezvoltări medicale și științifice rapide, precum și datorită faptului că problemele ridicate priveau domeniul în care nu exista un numitor comun între statele membre, marja de apreciere acordată statelor trebuia să fie una largă. Aceasta marjă de apreciere se extindea, în principiu, atât cu privire la dreptul statului de a decide dacă să reglementeze sau nu utilizarea tratamentelor de fertilizare *in vitro*, cât și cu privire la conținutul normelor adoptate pentru protejarea echilibrului dintre interesele publice și cele private, odată ce statul a decis să intervină.

Problema care rămânea era dacă, în circumstanțele speciale ale cauzei, aplicarea unei legi care îi permitea lui J. să își retragă consimțământul cu privire la implantarea în uterul reclamantei a embrionilor creați respecta condiția justului echilibru dintre interesele contrare. Faptul că a devenit posibilă din punct de vedere tehnic păstrarea embrionilor umani în depozite frigorifice a dus la o diferență esențială între fertilizarea *in vitro* și cea prin raport sexual, și anume posibilitatea existenței unui interval de timp între momentul creării embrionului și momentul introducerii lui în uter. Era deci legitim și chiar dezirabil ca statul să instituie dispoziții legale care să ia în considerare această posibilitate de întârziere. Decizia cu privire la principiile și politicile aplicabile în acest domeniu sensibil aparținea în primul rând statului. Actul din 1990 a fost rezultatul unor îndelungi reflectări, consultări și dezbateri, precum și al unei examinări

excepțional de detaliate a implicațiilor sociale, etice și legale ale evoluțiilor în domeniul embriologiei și fertilizării umane. Actul a avut ca urmare nașterea unei obligații în sarcina clinicilor care efectuau acest tratament de a explica dispozițiile legale privind consimțământul fiecărui pacient care începea acest tratament și de a obține consimțământul lor în scris. Acesta a fost cazul și în speță, iar reclamanta și J. au semnat formularele de consimțământ prevăzute de lege. Totuși, Actul permitea furnizorilor genetici să își retragă consimțământul oricând până la momentul în care embrionul era implantat în uter. Deși natura afecțiunii medicale a reclamantei a impus ca ea să ia o decizie rapidă și sub imperiul unui stres extrem, a știut că acestea urmau să fie ultimele ei ovule atunci când a consimțit ca toate ovulele ei să fie fecundate cu spermatozoizii lui J. De asemenea, ea a știut că urma să treacă un interval de timp până când tratamentul cancerului avea să fie finalizat și puteau fi implantați embrionii, precum și că, potrivit legii, J. era liber să își retragă consimțământul în orice moment. Deși reclamanta a criticat dispozițiile legale privind consimțământul datorită faptului că aplicarea lor nu putea fi evitată în nicio circumstanță, Curtea a considerat că natura absolută a legii nu era, în mod necesar, incompatibilă cu art. 8. Respectul pentru demnitatea umană și pentru liberul arbitru, precum și dorința de a de a asigura un echilibru just între părțile unui tratament *in vitro* au stat la baza deciziei statului de a institui prevederi legale care să nu permită nicio excepție, asigurând astfel orice persoană care donează gameți că materialul său genetic nu avea să fie folosit în niciun fel fără consimțământul său. În plus, natura absolută a dispoziției legale servea rolului de a promova caracterul cert al legii și de a evita probleme de arbitrar și incoerență în soluționarea unor astfel de cazuri care aveau la bază „interese întru totul ireconciliabile”. Aceste interese generale erau legitime și conforme cu art. 8.

Având în vedere toate aceste considerente, inclusiv lipsa unui consens european în materie, Curtea a concluzionat că nu ar fi trebuit acordată mai mare greutate dreptului reclamantei de a deveni părinte în sens genetic în detrimentul dreptului lui J. de a nu avea un copil înrudit cu el.

Art. 14. Curtea a considerat că nu era necesar să decidă dacă reclamanta era îndreptățită să se plângă cu privire la o diferență de tratament față de o altă femeie într-o poziție similară, deoarece motivarea dată cu privire la lipsa unei încălcări a art. 8 a oferit o justificare rezonabilă și obiectivă și cu privire la art. 14.

3. Condamnare penală pentru distrugerea unor câmpuri de culturi modificate genetic [cauza *Hubert Caron și alții c. Franței*, Decizia din 29 iunie 2010 (Secția a V-a) (cererea nr. 48629/08)]

Reclamanții eliminau florile de gen masculin și feminin din culturile de porumb modificate genetic într-un câmp, cu scopul de a le împiedica să se răspândească. Această mișcare a făcut parte dintr-o campanie promovată de o organizație care era împotriva cultivării de organisme modificate genetic (OMG-uri) în câmpurile deschise, pe motiv aceste culturi experimentale deteriorează mediul înconjurător și sănătatea publică. Reclamanții au fost pedepsiți, în ultimă instanță, la închisoare cu suspendare timp de trei luni și amendați individual cu suma de 1000 euro pentru distrugerea și deteriorarea proprietății altuia, în timp ce aceștia acționaseră ca un grup.

Art. 8. Curtea a reținut că reclamanții au declarat în mod clar că scopul principal al campaniei lor a fost protecția interesului colectiv. Ei s-au limitat la explicarea în abstract a efectelor OMG-urilor asupra mediului și asupra sănătății publice, declarând, totodată, că au fost expuși la un risc major pentru sănătate, deoarece culturile nemodificate genetic au fost contaminate de către OMG-uri. Cu toate acestea, ei nu au reușit să explice modul în care au fost afectați personal, în ceea ce privește sănătatea și viața lor privată, de către OMG-urile cultivate pe parcelele pe care le-au neutralizat. Mai mult decât atât, culturile modificate genetic neutralizate de reclamanți nu au fost în apropierea caselor, fermelor sau podgoriilor lor.

În cele din urmă, reclamanții nu au susținut că în alegerea plantațiilor de culturi s-au bazat pe necesitatea de a pune capăt efectelor directe sau indirecte pe care acestea le-ar putea avea asupra sănătății lor sau asupra vieții lor private și de familie. În aceste condiții, această parte a plângerii a fost un *actio popularis*, iar reclamanții nu ar putea fi considerați ca victime, în sensul art. 34, ale pretinselor încălcări.

Astfel, Curtea a decis că cererea lor este inadmisibilă, fiind incompatibilă *ratione personae*.

Totodată, Curtea a subliniat că atât art. 2, cât și art. 8 din Convenție nu ar putea avea efectul de a elimina sau reduce responsabilitatea penală pentru infracțiuni penale. Iar faptul că vinovăția lor a fost recunoscută de către instanțele judecătorești naționale și, în special, de către instanța de recurs, recurs care a avut loc indicând

motivele detaliate, lipsite de orice arbitrar, înseamnă că acțiunea nu a fost justificată de principiul precauției.

Astfel, Curtea a decis că cererea este în mod vădit nefondată, respectiv inadmisibilă.

4. Acțiune în despăgubiri împotriva unui terț pentru moartea logodnicei reclamantului [cauza *Hofmann c. Germaniei*, Decizia din 23 februarie 2010 (Secția a V-a) (cererea nr. 1289/09)]

Logodnica reclamantului a murit în anul 2002, după ce a dat naștere prin cezariană celui de-al doilea copil al cuplului. Reclamantul a solicitat despăgubiri medicului obstetrician care a efectuat operația. În 2005, o instanță internă a respins acțiunea acestuia, cu motivarea că, deși cei doi și-au crescut copiii împreună, decedata nu avea o obligație legală de a acorda întreținere reclamantului, o astfel de obligație existând doar între rude în linie dreaptă, soți, foști soți după divorț și între persoanele de același sex care fac parte dintr-un parteneriat înregistrat potrivit legii. Recursul reclamantului nu a avut succes.

Art. 8. Curtea a observat că, potrivit art. 14 raportat la art. 8 din Convenție, viața de familie nu constă doar din relații sociale, morale sau culturale, cum ar fi sfera educației copiilor, ci implică și interese de natură pecuniară. Acest argument este susținut, printre altele, de obligația de întreținere și rezerva succesorală, instituții care sunt reglementate în majoritatea statelor contractante. Curtea a observat însă că în jurisprudența ei nu a susținut niciodată că noțiunile de „viață de familie” sau de „viață privată” ar implica și un drept la o acțiune în despăgubiri împotriva unui terț. Cauzele privind succesiunea legală și cea testamentară au privit aspectele pecuniare ale legăturilor de familie existente. Curtea a considerat că acțiunea în despăgubiri a reclamantului nu privea legături morale sau patrimoniale care existau între el și logodnica sa decedată, ci privea doar relația sa cu doctorul care a efectuat operația. Această din urmă relație nu ridică probleme din punct de vedere al noțiunii de „viață de familie” și nici cu privire la cea de „viață privată” sub aspectul identității personale.

Prin urmare, Curtea a considerat că art. 8 și art. 14 nu erau aplicabile în speță, iar plângerea a fost respinsă ca inadmisibilă, pentru incompatibilitate *ratione materiae* cu prevederile Convenției.

5. Dreptul la viață privată. Dreptul de a lua parte la viața publică în calitate de politician [cauza *Misick c. Regatului Unit*, Decizia din 16 octombrie 2012 (Secția a IV-a) (cererea nr. 10781/10)]

Reclamantul este fostul premier și un membru ales al Casei Adunării Insulelor Turks și Caicos, un teritoriu britanic din Indiile de Vest. În anul 2009, ca urmare a corupției sistemice și generale, Regatul Unit și-a asumat conducerea directă asupra poporului din teritoriu, a dizolvat Casa Adunării și a îndepărtat toți oficialii aleși pentru o perioadă de doi ani. Reclamantului i-a fost refuzată permisiunea de a solicita revizuirea judiciară a acestei decizii în fața instanței competente, după ce Guvernul, în calitate de pârât, a eliminat din teritoriu art. 3 din Protocolul nr. 1 din Convenție (dreptul la alegeri libere).

În cererea sa adresată Curții Europene, acesta s-a plâns (în temeiul art. 8 din Convenție) că, prin îndepărtarea sa din poziția de reprezentant ales al insulelor Caicos de Nord-Est, i-a fost încălcat dreptul la respectarea vieții sale private.

Art. 8. Curtea a considerat că nu este prerogativa art. 8 de a umple un gol în protecția drepturilor fundamentale, care rezultă din decizia statului pârât de a retrage din aplicare art. 3 din Protocolul nr. 1 într-un teritoriu. Prin urmare, art. 8 nu ar trebui, în principiu, să fie interpretat în așa fel încât să includă cerințele de la art. 3 din Protocolul nr. 1 în ceea ce privește zonele în care această din urmă dispoziție nu se aplică. În plus, participarea în politică, în special în exercitarea mandatului parlamentar, este mai mult o chestiune de viață publică, la care art. 8 are o aplicabilitate extrem de limitată. În cazul în care aspectele strict legate de viața privată sau de familie sunt afectate, o verificare a respectării art. 8 poate apărea, în pofida caracterului public al politicii.

Cu toate acestea, Curtea a reținut că, într-un caz precum cel de față, în care solicitantul nu a furnizat niciun detaliu concret privind modul în care dizolvarea Casei Adunării i-a adus atingere vieții sale private, inclusiv capacitatea sa de a dezvolta relații cu lumea exteroară, ci doar a căutat să își afirme dreptul de a lua parte la viața publică în calitate de politician ales, art. 8 nu a fost angajat.

Astfel, Curtea a decis că această cerere este inadmisibilă, fiind incompatibilă *ratione materiae*.

Capitolul al II-lea. Conținutul dreptului la viață privată

§1. Dreptul la intimitate. Supravegherea secretă a persoanei

6. Competența de a opri și a percheziționa indivizii fără a exista suspiciunea rezonabilă că a fost comisă o infracțiune [cauza *Gillan și Quinton c. Regatului Unit*, Hotărârea din 12 ianuarie 2010 (Secția a IV-a) (cererea nr. 4158/05)]

Potrivit Actului privind Terorismul din 2000, ofițerii seniori de poliție puteau, dacă considerau că era „oportun pentru prevenirea actelor de terorism”, să emită o autorizație ce permitea oricărui agent de poliție dintr-o anumită arie geografică să oprească și să percheziționeze orice pieton și orice vehicul. Autorizația trebuia confirmată de către Secretarul de Stat în 48 de ore, în caz contrar urmând să își înceteze efectele. Autorizația nu putea fi emisă decât pentru o perioadă de 28 de zile, dar perioada putea fi reînnoită. Puterile oferite prin autorizație puteau fi exercitate doar în scopul de a căuta „obiecte care ar putea fi asociate cu terorismul”, dar nu era necesar ca agentul de poliție să aibă motive de a „suspecta prezența vreunui astfel de obiect”. Agentul putea să solicite persoanei percheziționate să își dea jos încălțăminte, îmbrăcăminte exterioară și mănușile și, dacă era rezonabil necesar, agentul putea să percheziționeze buzunarele, interiorul gulerelor, șosetele, încălțăminte și chiar părul persoanei. Perchezițiile aveau loc în public, în apropierea locului unde persoana a fost oprită. Refuzul de a se supune percheziției constituia infracțiune și se pedepsea cu închisoare și/sau amendă. Cel puțin o dată pe an, un examinator independent înainta Parlamentului un raport privind măsurile luate în baza Actului.

Puterea de a opri și a percheziționa a fost acordată Poliției Districtului Metropolitan din Londra începând cu anul 2001, printr-un proces continuu de reînnoire și confirmare a autorizațiilor. Între anii 2004 și 2008, numărul de percheziții înregistrate de către Ministerul Justiției a crescut de la 33.177 la 117.278. Examinatorul independent a devenit din ce în ce mai critic cu privire la modul în care această

putere a fost folosită, invocând probleme de „utilizare inadecvată sau inutilă”, și a contestat necesitatea de autorizare a măsurii pe întreaga zonă a Districtului Metropolitan, sugerând ca aceasta să se limiteze la locații semnificative.

Reclamanții au fost oprite și percheziționați de către poliție în incidente distincte, în timp ce se îndreptau să participe la un protest împotriva unui târg de arme care avea loc în apropiere. Dl. Gillan era pe bicicletă și ducea un rucsac. D-ra Quinton, jurnalistă, a fost oprită și percheziționată, deși a arătat legitimația sa de presă. Niciunul dintre reclamanți nu a fost oprit pentru mai mult de 30 de minute. Ulterior, reclamanții s-au adresat instanțelor de judecată. Camera Lorzilor a considerat că era îndoielnic dacă o percheziție superficială obișnuită a persoanei putea fi considerată ca demonstrând o lipsă de respect pentru viața privată suficient de gravă pentru a atrage incidența art. 8 din Convenție și că, chiar dacă acesta era aplicabil, puterea de a opri și percheziționa îndeplinea cerința ca ingerința să fie prevăzută de lege, întrucât agenții nu erau liberi să se comporte arbitrar. Reclamanții au formulat și o acțiune în despăgubiri, dar aceasta a fost respinsă. Reclamanții nu au formulat apel.

Art. 8. Cu privire la admisibilitate, Guvernul a considerat că reclamanții nu au epuizat căile interne de recurs, întrucât nu au răspuns ofertei de a se realiza o ședință nepublică în fața instanței de apel pentru a se determina dacă autorizația și confirmarea ei au fost justificate și, de asemenea, nu au declarat apel împotriva hotărârii instanței civile. Curtea a observat însă că reclamanții nu au invocat faptul că măsura a fost luată cu nerespectarea prevederilor Actului privind Terorismul. Plângerile lor se refereau la compatibilitatea generală a măsurii cu prevederile Convenției. Prin urmare, Curtea a considerat că remediile identificate de către Guvern nu ar fi fost nici relevate și nici efective în raport cu plângerea adusă în fața Curții.

Pe fond, Curtea a considerat că utilizarea puterilor coercitive oferite prin legislația împotriva terorismului, care obligau orice individ să se supună la o percheziție corporală, a reprezentat o ingerință în dreptul la viață privată. Natura publică a percheziției, împreună cu disconfortul produs de faptul că informații personale erau expuse publicului ar fi putut, în unele cazuri, să contribuie la gravitatea ingerinței datorită unui element de umilire și rușine. Ingerința nu putea fi comparată cu perchezițiile călătorilor în aeroport sau cu cea a vizitatorilor din instituții publice. Se putea considera că cei care călătoreau cu avionul își dădeau consimțământul la percheziție prin alegerea de a călători și erau liberi să nu aducă obiecte personale sau

să renunțe la călătorie pentru a nu se supune percheziției. Competențele de percheziție în temeiul Actului privind Terorismul erau calitativ diferite, întrucât indivizii ar fi putut fi oprți oriunde și în orice moment, fără notificare și fără a avea opțiunea de a nu se supune percheziției.

În ceea ce privește dacă măsura a fost „prevăzută de lege”, nu a fost contestat faptul că puterea de oprire și de percheziție utilizată în cazul reclamanților a avut o bază în Legea Terorismului și în Codul de practică, documente care erau publice. Întrebarea era dacă aceste dispoziții confereau o putere discreționară nejustificată poliției, atât în ce privește autorizarea de a opri și percheziționa, cât și aplicarea ei în practică. În opinia Curții, nu a fost demonstrat că garanțiile prevăzute de legislația internă au oferit o protecție adecvată împotriva ingerințelor arbitrare.

În primul rând, în ceea ce privește autorizarea și procedura de confirmare, Curtea a constatat că ofițerii superiori de poliție puteau autoriza utilizarea puterilor de oprire și de percheziție în cazul în care considerau că era „oportun” (spre deosebire de „necesar”) pentru prevenirea actelor de terorism, așa că nu exista nicio cerință ca proporționalitatea măsurii să fie evaluată. Mai mult, deși autorizațiile erau supuse confirmării de către Secretarul de Stat în termen de patruzeci și opt de ore, acesta nu putea modifica aria geografică de aplicabilitate și, în practică, nu părea să fi refuzat vreodată confirmarea sau să fi redus durata de autorizare. Restricțiile legale temporale și geografice privind autorizațiile nu au constituit un control real al măsurii, astfel cum a fost demonstrat de faptul că autorizația pentru Poliția Districtului Metropolitan a fost continuu reînnoită. Nu în ultimul rând, au existat puține șanse de a contesta o autorizație: deși control judiciar a fost disponibil, întinderea competențelor legale a fost de așa natură, încât solicitanții se confruntau cu obstacole formidabile în a demonstra că o autorizație, precum și o confirmare au fost emise *ultra vires* sau au constituit un abuz de putere, în timp ce competențele examinatorului independent au fost limitate la efectuarea unui raport cu privire la funcționarea generală a dispozițiilor legale și nu a avut dreptul de a anula sau modifica autorizații.

În ceea ce privește competențele agentului de poliție, Curtea a considerat că marja de apreciere oferită a fost îngrijorătoare. Deși agentul a fost obligat ca în efectuarea percheziției să se conformeze cu termenii Codului de bune practici, acest cod reglementa, în esență, modul în care se efectuau oprirea și percheziția și nu furniza nicio restricție privind decizia de a opri o persoană. Această decizie

a fost una bazată exclusiv pe „intuiție” sau „intuiția profesională” a agentului respectiv. Nu numai că nu era necesar ca el să demonstreze existența unei suspiciuni rezonabile, ci nu era necesar ca, din punct de vedere subiectiv, agentul să suspecteze persoana oprită. Condiția unică era ca percheziția să se desfășoare în scopul căutării unor arme care puteau fi folosite pentru acte de terorism, o categorie foarte largă, care ar putea acoperi mai multe articole de obicei purtate de oameni pe stradă. Dacă era îndeplinită această condiție, ofițerul de poliție nu trebuia nici măcar să aibă motive pentru a suspecta prezența obiectelor.

În această privință, Curtea a considerat că dovezile statistice care arată măsura în care agenții de poliție au recurs la percheziție au fost izbitoare. Constatând numărul mare de percheziții efectuate, precum și rapoartele de analiză independente, care indicau faptul că puterile au fost folosite inutil, Curtea a constatat că a existat un risc clar de arbitrar în acordarea de astfel de puteri discreționare agenților de poliție. Riscul de utilizare în mod discriminatoriu a acestor competențe împotriva minorităților etnice a fost un aspect foarte real și statisticile au arătat că persoanele africane și asiatice au fost afectate în mod disproporționat. De asemenea, exista riscul ca o astfel de putere să fie folosită abuziv împotriva demonstranților și protestatarilor. În mod similar, după cum s-a demonstrat în cazul reclamanților, procedurile judiciare sau acțiunile în despăgubiri formulate în scopul de a contesta exercitarea competențelor de percheziție a unui agent de poliție într-un caz individual au avut slabe șanse de reușită în considerarea lipsei oricărei obligații a agentului de a avea o suspiciune rezonabilă, fapt care a făcut aproape imposibil a se demonstra că puterile au fost exercitate în mod necorespunzător.

În concluzie, Curtea a considerat că puterea de autorizare, cea de confirmare și cea de percheziție nu erau suficient circumscrise în legislația internă și nu au existat suficiente garanții împotriva abuzului de aceste puteri.

7. Nerespectarea măsurilor procedurale de protecție în căutarea și confiscarea de date electronice de pe calculatorul unui avocat [cauza *Wieser și Bicos Beteiligungen GmbH c. Austriei*, Hotărârea din 16 octombrie 2007 (Secția a IV-a) (cererea nr. 74336/01)]

Primul reclamant era avocat și proprietarul și managerul general al celui de-al doilea reclamant, o companie holding. Cel de-al doilea

reclamant era singurul proprietar al unei alte companii, Novamed. În urma unei cereri pentru asistență juridică din partea autorităților italienești în legătură cu o anchetă penală, o instanță regională a emis un mandat pentru a percheziționa sediile celor două companii. Pe durata percheziției, un grup de ofițeri de poliție, în prezența primului reclamant și a unui reprezentant al Baroului, au căutat hard-uri cu copiile unor fișiere care conțineau informații despre cel de-al doilea reclamant și Novamed. Toate documentele confiscate și sigilate au fost trecute într-un proces-verbal semnat de primul reclamant și polițiști. În același timp, un alt grup de ofițeri de poliție au examinat calculatorul primului reclamant și au copiat anumite fișiere. De această dată, procesul-verbal a fost întocmit mai târziu, iar în el era specificat că polițiștii nu au luat o copie completă a serverului, dar că au căutat numele celor două companii și ale suspectilor în ancheta penală. Judecătorul a deschis, în prezența primului reclamant, documentele sigilate. Cei doi reclamanți s-au plâns instanțelor naționale că procedura de căutare și confiscare a datelor electronice a încălcat obligația de păstrare a secretului profesional a primului reclamant, însă plângerile lor au fost respinse.

Art. 8. Căutarea și confiscarea datelor electronice a constituit o ingerință în dreptul reclamanților la respectul corespondenței lor. Această procedură a fost desfășurată în scopul legitim de a preveni criminalitatea. Totuși, având în vedere că reprezentantul Baroului nu a putut să supravegheze percheziția privind datele electronice, prevederile legale procedurale nu au fost respectate în totalitate. De asemenea, procesul-verbal a fost întocmit cu întârziere, iar nici primul reclamant și nici reprezentantul Baroului nu au fost informați despre rezultatul percheziției. Datele electronice conțineau cam aceleași informații ca și documentele scrise, documente care fuseseră în parte restituite primului reclamant, deoarece erau protejate de secretul profesional. Se putea astfel presupune că datele electronice conțineau asemenea informații. Ofițerii de poliție nu au respectat anumite măsuri procedurale de protecție a secretului profesional al avocaților.

Modul în care au fost căutate și confiscate datele electronice aparținând primului reclamant nu a fost proporțional cu scopul legitim urmărit, existând astfel o încălcare a art. 8 al Convenției.

Reclamantului i-a fost acordată suma de 2.500 euro cu titlu de daune morale.

8. Fotografierea unui nou-născut fără acordul părinților și reținerea negativelor [cauza *Reklos și Davourlis c. Greciei*, Hotărârea din 15 ianuarie 2009 (Secția I) (cererea nr. 1234/05)]

Reclamanții sunt părinții unui nou-născut ce fusese plasat într-o unitate medicală la care doar personalul medical avea acces. Mamei i-au fost arătate poze frontale făcute bebelușului a doua zi după nașterea acestuia, iar părinții s-au plâns de faptul că un fotograf profesionist a avut acces într-un loc unde ar fi trebuit să aibă acces doar personalul medical și de modul în care copilașul ar fi putut fi afectat din cauza fotografierii sale din față. Un alt aspect important a fost că aceste poze au fost făcute fără consimțământul părinților. Din cauza atitudinii indiferente a clinicii la nemulțumirile lor și a refuzului de a le înmâna negativele, reclamanții au introdus o acțiune în instanță, cerând despăgubiri. Acțiunea lor a fost respinsă ca nefondată, curtea de apel menținând hotărârea. Curtea de Casație a respins recursul pe motivul că era prea vag.

Art. 6 parag. 1. Curtea a respins obiecția Guvernului cu privire la epuizarea căilor de atac interne, deoarece a considerat că refuzul Curții de Casație de a analiza recursul reclamanților pe motiv că nu conținea motivele pentru care le fusese respins apelul a constituit un formalism excesiv. Acest formalism excesiv i-a împiedicat pe reclamanți să obțină o examinare a recursului lor de către Curtea de Casație.

Art. 8. Reclamanții nu și-au dat niciodată acordul, nici clinicii, nici fotografului, ca nou-născutul să fie fotografiat. Persoana fotografiată era un minor, iar dreptul la protecția imaginii sale era exercitat de către părinții săi, astfel încât consimțământul anterior al acestora era un factor important într-o asemenea situație. În loc să ceară acordul părinților, conducerea clinicii a permis accesul într-o unitate medicală unui fotograf, deși era vorba despre un mediu steril, în care doar doctorii și asistentele puteau intra. Fotograful a păstrat și negativele, în ciuda cererii exprese a părinților ca acestea să le fie înmânate. Deși fotografiile erau făcute din față și nu înfățișau copilul în vreo postură necorespunzătoare, de natură a-i dauna personalității sale, ceea ce conta era că ele fuseseră păstrate fără consimțământul părinților. Imaginea nou-născutului a fost surprinsă într-un mod care permite identificare lui și a fost folosită contrar dorințelor părinților. Instanțele naționale nu au luat în considerare

lipsa acordului părinților pentru fotografierea și păstrarea pozelor cu bebelușul și nu au reușit să asigure protecția copilului la viață privată și de familie.

În concluzie, a fost încălcat art. 8 din Convenție.

Curtea a acordat reclamațiilor 8.000 euro cu titlu de daune morale.

9. Absența unor prevederi clare de incriminare a faptei de filmare clandestină a unui minor dezbrăcat [cauza *E.S. c. Suediei*, Hotărârea din 21 iunie 2012 (Secția a V-a) (cererea nr. 5786/08)]

În 2002, când reclamanta avea paisprezece ani, a descoperit că tatăl ei vitreg a ascuns o cameră video în coșul de rufe din baie. Camera a fost orientată către locul unde reclamanta se dezbrăca înainte de a face duș. Reclamanta i-a dus mamei camera, iar aceasta a ars filmul fără ca cineva să îl vadă. Incidentul a fost raportat doar în 2004, când mama a auzit că și verișoara reclamantei a experimentat asemenea incidente cu tatăl vitreg. În 2006, tatăl vitreg a fost condamnat în primă instanță pentru molestare sexuală. Cu toate acestea, condamnarea sa a fost infirmată în recurs, după ce curtea de apel a constatat că fapta respectivă nu îndeplinea condiția tipicității. Această instanță a subliniat că fapta ar putea fi încadrată la tentativă de pornografie infantilă, însă nu a existat nicio acuzație pentru această infracțiune. Instanța supremă a respins recursul.

Art. 8. Problema a fost examinată pe trei nivele de control judiciar, în fața cărora reclamanta a fost reprezentată de un avocat și a avut posibilitatea de a pretinde daune-interese. În ceea ce privește rezultatul procedurilor naționale, curtea de apel a constatat că fapta nu ar putea constitui molestare sexuală în temeiul reglementării din Codul penal. Cu toate acestea, nu au existat indicii că acțiunea tatălui vitreg nu era acoperită de dispoziția privind molestarea sexuală, în optica organelor de urmărire penală sau a primei instanțe. La rândul său, curtea de apel a arătat că fapta s-ar putea să constituie, cel puțin teoretic, tentativă de pornografie infantilă.

Prin urmare, nu s-a putut stabili fără îndoială că, la momentul săvârșirii faptei, acțiunea tatălui vitreg nu a fost tipică raportat la prevederile Codului penal. De asemenea, nu s-ar putea spune că cerințele procedurale au făcut imposibilă protecția efectivă acordată

de Codul penal. Totodată, reclamanta a avut la dispoziție și acțiunea civilă.

Întrebarea care a rămas a fost dacă lipsa unei dispoziții din Codul penal privind tentativa de filmare clandestină sau ilicită a constituit un deficit semnificativ în legislația internă. În această privință, Curtea a reiterat că este necesară o vigoare sporită în protejarea vieții private în contextul noilor tehnologii de comunicare, care fac posibilă stocarea și reproducerea datelor cu caracter personal. Suedia a luat măsuri active de combatere a problemei generale de filmare ilicită sau clandestină a persoanelor, prin emiterea unei propuneri de incriminare a anumitor acte de filmare, cum ar fi în situațiile în care actul respectiv încalcă integritatea personală a celor filmați.

Curtea, luând în considerare circumstanțele speciale ale cauzei și mai ales faptul că, la momentul săvârșirii faptei, acțiunea tatălui vitreg era în mod teoretic acoperită de prevederile Codului penal referitoare la molestarea sexuală și cele privind tentativa de pornografie infantilă, a apreciat că legislația suedeză și aplicarea ei în prezentul caz nu au suferit deficite semnificative, astfel încât să ducă la încălcarea obligațiilor pozitive ale statului.

10. Dezvăluirea în presă a fotografiei unui acuzat penal. Lipsa unui scop legitim [cauza *Khuzhin și alții c. Rusiei*, Hotărârea din 23 octombrie 2008 (Secția I) (cererea nr. 13470/02)]

Reclamanții sunt trei frați ce au fost arestați în 1999, fiind acuzați că au răpit și torturat o persoană, obligând-o să depună muncă fizică în schimbul unei plăți extrem de reduse. Cu câteva zile înainte de proces, un program național de televiziune a difuzat un talk show în cadrul căruia trei procurori au dezbătut detaliat cazul reclamanților. Unul dintre procurori i-a numit infractori și a afirmat că infrațiunea comisă de ei este rezultatul cruzimii și brutalității acestora. Pe parcursul emisiunii au fost arătate fotografiile alb-negru cu reclamanții, de tipul celor din pașaport. Un ziar local a publicat ulterior un articol despre acest caz.

Cei trei frați au formulat numeroase plângeri referitoare la dezbaterile în presă a procedurilor împotriva lor, însă fără succes. Biroul procurorului i-a informat că, în temeiul dreptului intern, a avut dreptul să divulge actele aflate la dosar și să le pună la dispoziția jur-

naliștilor. În cele din urmă, reclamantii au fost găsiți vinovați și condamnați la pedeapsa închisorii.

Art. 8. Primul reclamant se plânge de faptul că poliția a luat poza sa din pașaportul aflat la dosarul cauzei fără consimțământul său și a transmis-o unui jurnalist, care a utilizat-o într-o emisiune televizată. Acest fapt a lezat dreptul său la viață privată. Guvernul rus nu a oferit nicio justificare pentru această ingerință. În viziunea Curții, atunci când o fotografie este publicată în contextul relatării despre proceduri penale în curs de desfășurare, trebuie să existe justificări rezonabile pentru interferența în viața privată a celui acuzat de comiterea unei infracțiuni. Chiar și presupunând că a existat un temei legal în legislația internă care a permis accesul presei la dosarul cauzei, Curtea nu a găsit niciun scop legitim vizat de ingerință. Fiind reținut la acel moment, primul reclamant nu putea prezenta pericolul de a fugi de justiție și prezentarea fotografiei acestuia nu ar fi putut fi justificată prin solicitarea sprijinului public în găsirea lui. De asemenea, nu se poate afirma că s-a susținut caracterul public al procedurii judiciare, întrucât la momentul difuzării primei emisiuni procesul nu începuse.

În consecință, având în vedere circumstanțele cauzei, dezvăluirea fotografiei primului reclamant, luată din dosarul său, nu a avut un scop legitim dintre cele enumerate la parag. 2 al art. 8 din Convenție.

II. Publicarea într-un cotidian național de mare tiraj a adresei exacte de domiciliu a unei actrițe celebre [cauza *Alkaya c. Turciei*, Hotărârea din 9 octombrie 2012 (Secția a II-a) (cererea nr. 42811/06)]

Reclamanta, actriță de teatru și film cunoscută în Turcia, a fost victima unei violări de domiciliu în anul 2002, în timp ce se afla în locuință. La trei zile după producerea evenimentelor, un cotidian național a publicat un articol care relata cele întâmplate, menționând, totodată, adresa exactă a reclamantei, cartierul în care locuia, numele și numărul străzii, cât și numărul de la apartamentul în care locuia. Instanțele naționale au respins acțiunea în daune-interese introdusă de reclamantă împotriva ziarului respectiv.

Art. 8. Curtea a evidențiat, în primul rând, că alegerea domiciliului este o decizie esențialmente privată și libertatea acestei alegeri face parte integrantă din sfera autonomiei personale, protejată

de dispozițiile art. 8. Adresa de domiciliu a unei persoane constituie în acest sens o dată sau o informație cu caracter personal, care decurge din viața privată, beneficiind, în virtutea acestui temei, de protecția acordată acesteia.

Curtea a trebuit astfel să determine dacă statul a administrat un just echilibru între dreptul reclamantei la protejarea vieții sale private și dreptul părții adverse la libertatea de exprimare, protejată de art. 10. Elementul determinant, în ceea ce privește punerea în balanță a acestor drepturi, trebuie să se afle în contribuția pe care informația publicată a adus-o pentru a fi supusă dezbaterei interesului general. Curtea a menționat că reclamanta nu a contestat nicidecum publicarea articolului relativ la infracțiunea a cărei victimă a fost, ci a contestat doar divulgarea adresei sale de domiciliu.

În opinia Curții, nu există niciun element susceptibil care să clarifice motivele interesului general care au determinat redacția ziarului să decidă divulgarea adresei reclamantei fără acordul acesteia. Mai mult, instanțele naționale nu au recurs la punerea în balanță a intereselor concurente din cauză, ci doar s-au referit la notorietatea reclamantei pentru a estima că publicarea adresei sale nu poate fi considerată ca fiind susceptibilă de a face din reclamantă o țintă a publicului sau de a-i aduce atingere drepturilor personalității.

De asemenea, Curtea a precizat că instanțele interne nu au luat în considerare posibilele repercusiuni asupra vieții reclamantei, pe care le-a avut divulgarea, într-un cotidian de tiraj național, a adresei sale de domiciliu și aceasta doar la câteva zile după ce reclamanta a fost victima unei violări de domiciliu. Pe de altă parte, instanțele nu au ținut cont nici de faptul că reclamanta s-a plâns de comportamentele deplasate ale unor persoane care au venit să o aștepte în fața locuinței și de sentimentul de insecuritate cauzat de toate acestea.

Concluzionând, Curtea a decis că jurisdicțiile naționale nu i-au asigurat reclamantei o protecție suficientă și efectivă a vieții sale private, art. 8 fiind astfel violat.

Curtea a obligat statul pârât la plata către reclamantă a sumei de 7.500 euro pentru prejudiciul moral pe care l-a suferit.

12. Difuzarea unor secvențe video înfățișând cinci femei într-o saună în compania unor polițiști. Insuficiența cuantumului despăgubirilor acordate [cauza Avram și alții c. Republicii Moldova, Hotărârea din 5 iulie 2011 (Secția a III-a) (cererea nr. 41588/05)]

Reclamantele sunt cinci prietene care s-au plâns de difuzarea pe un post de televiziune național, la data de 10 mai 2003, a unor secvențe video care le înfățișau în ipostaze intime la o saună în compania a cinci bărbați, dintre care patru erau polițiști. La momentul producerii evenimentelor, trei dintre ele erau jurnaliste (două lucrau pentru ziarul de investigații Accente), una era profesoară de limba franceză și ultima dintre ele era bibliotecară. Conform afirmațiilor acestora, primele lor contacte cu cei patru polițiști datau din octombrie 2002, când redactorul-șef al ziarului Accente a fost arestat datorită unor acuzații de corupție și din acel moment polițiștii le-au furnizat informații pentru articole. Una dintre reclamate a declarat și că a avut o relație cu unul dintre polițiști.

Secvențele video în cauză au fost difuzate în cadrul unei emisiuni asupra corupției în mediul jurnalistic, făcându-se referire în special la ziarul Accente. Imaginile le înfățișau pe cele cinci femei în saună, în lenjerie intimă și aparent amețite de la băutură. Două dintre ele îl îmbrățișau și atingeau pe unul dintre polițiști, în timp ce alta efectua un dans erotic. Fețele bărbaților care apăreau în secvențele video erau neclare. Reportajul făcea, de asemenea, trimitere la un document privitor la colaborarea dintre d-na Avram și Ministerul de Interne.

Reclamantele au susținut în particular că secvențele litigioase au fost filmate în secret de către polițiști și utilizate ca mijloc de șantaj pentru a le determina să renunțe la publicarea unui articol cu privire la neregularitățile comise în cadrul Ministerului de Interne. Conform afirmațiilor acestora, polițiștii au transmis filmarea video respectivului post de televiziune după ce două dintre jurnaliste au publicat articolul, în ciuda amenințărilor.

La 17 și 20 mai 2003, d-na Avram a depus o plângere pentru șantaj și abuz de putere împotriva respectivilor polițiști, în urma căreia reclamatele și cei cinci polițiști au fost interogați. Aceștia din urmă au negat orice legătură cu filmarea video secretă sau cu șantajul și chiar relația lor cu cele cinci reclamate. În iunie 2004, organele de urmărire penală au respins plângerea primei reclamate, pe motiv că difuzarea informațiilor defăimătoare nu constituie in-

fracțiune în legislația penală din Republica Moldova. Această decizie a fost confirmată în octombrie 2005, în urma unui recurs extraordinar.

Între timp, reclamantele au demarat, de asemenea, o procedură civilă împotriva Ministerului de Interne (pentru realizarea în secret a filmării video și pentru furnizarea către postul de televiziune național a unor documente de natură privată) și împotriva postului de televiziune (pentru difuzarea unor imagini de natură privată), cerând prejudicii pentru lezarea dreptului lor la respectarea vieții private și de familie, în virtutea art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului. În august 2008, Curtea Supremă de Justiție a dat o decizie definitivă, prin care, din cauza insuficienței probelor, a respins plângerile îndreptate împotriva Ministerului de Interne pentru filmarea secretă. Cu toate acestea, Curtea Supremă a declarat că, în temeiul art. 8 din Convenție, poate fi angajată responsabilitatea Ministerului pentru furnizarea către postul național de televiziune a unor documente de natură privată cu privire la d-na Avram, cât și faptul că postul de televiziune este responsabil pentru difuzarea scenei cu sauna.

Curtea Supremă a condamnat serviciul național de televiziune la plata către fiecare reclamantă a 3.600 MDL (lei moldovenești, echivalentul a 214 euro), dispunând în plus ca Ministerul de Interne să îi plătească d-nei Avram suma de 3.600 MDL și ca unul dintre participanții la emisiune să îi plătească uneia dintre reclamante – d-na Vrabie – suma de 1.800 MDL (aproximativ 107 euro). Aceste sume reprezentau maximumul prevăzut de art. 7/1 din vechiul Cod civil moldovenesc cu titlu de reparație pentru prejudiciul cauzat onoarei sau demnității unei persoane.

Art. 8. Curtea a reamintit că lezarea dreptului la viață privată al reclamantelor nu a fost contestat, jurisdicțiile naționale recunoscând această ingerință și acordând astfel reclamantelor o reparație. Întrebarea esențială pe care și-a pus-o Curtea a fost aceea de a ști dacă sumele acordate au fost proporționale cu prejudiciul suferit de reclamante și în ce măsură Curtea Supremă și-a îndeplinit obligația ce îi revenea în temeiul art. 8 din Convenție, având în vedere că a aplicat dispozițiile dreptului intern care limitau cuantumul reparației ce trebuia acordat victimelor.

Curtea nu a fost convinsă de faptul că instanța supremă nu avea la îndemână altă posibilitate decât aplicarea art. 7/1 din vechiul Cod civil pentru a decide cuantumul despăgubirilor ce trebuiau acordate. În mod contrar, există numeroase exemple de cauze în care Curtea

Supremă s-a bazat pe jurisprudența Curții Europene pentru indemnizarea prejudiciilor suferite ca urmare a unor încălcări ale drepturilor garantate prin Convenție și în care daunele-interese acordate erau similare celor oferite de Curtea Europeană.

În orice caz, în opinia Curții, sumele acordate au fost prea mici pentru a fi proporționale cu atingerea gravă adusă dreptului reclamantelor la respectarea vieții private, precum cea a difuzării unor secvențe video intime cu ele pe un post de televiziune național. În consecință, Curtea nu a văzut niciun motiv de a pune la îndoială efectul dramatic pe care această filmare a avut-o asupra vieții private, familiale și sociale a reclamantelor.

Acestea au putut astfel pretinde că au calitatea de victime în sensul prevăzut în Convenție, existând o violare a art. 8 în ceea ce le privește.

Curtea a obligat Republica Moldova la plata unor daune morale în valoare de 5.000 euro pentru d-na Avram, 6.000 euro pentru d-na Vrabie și 4.000 euro pentru fiecare dintre celelalte trei reclamante, cât și la plata sumei de 1.500 euro cu titlu de cheltuieli de judecată.

13. Garanții ale legislației naționale privind interceptarea comunicațiilor interne [cauza *Kennedy c. Regatul Unit*, Hotărârea din 18 mai 2010 (Secția a IV-a) (cererea nr. 26839/05)]

Reclamantul a fost găsit vinovat pentruucidere din culpă și condamnat la o pedeapsă cu închisoarea. Cazul său a fost controversat din cauza lipsei probelor sau a probelor contradictorii. După ce a fost eliberat din închisoare în 1996, acesta și-a deschis o afacere. El a susținut că multe dintre apelurile locale care trebuiau să ajungă la el nu le-a primit și că a fost victima mai multor telefoane făcute în glumă. Suspectând că mai multe conturi de e-mail și telefonul i-au fost interceptate din cauza cazului său și implicării sale ulterioare în diferite campanii împotriva erorilor judiciare, reclamantul s-a plâns în fața Tribunalului de Investigare a Puterilor (IPT). El a cerut interzicerea oricărei interceptări a comunicațiilor sale de către agențiile de informații și distrugerea oricărui produs ca urmare a unor astfel de interceptări. El a cerut, de asemenea, direcții specifice pentru a asigura echitatea procedurii în fața IPT, inclusiv o audiere în public și o inspecție reciprocă a declarațiilor martorilor și a probelor între părți. IPT a procedat la examinarea plângerilor reclamantului în privat.

În 2005, tribunalul a decis că, în ceea ce privește plângerile sale, nu a fost făcută nicio determinare în favoarea sa. Acest lucru a însemnat că nu a existat nicio interceptare sau că orice interceptare care a avut loc a fost legală.

Art. 8. Curtea a susținut că, în scopul de a evalua, într-un anumit caz, dacă un individ ar putea pretinde o interferență ca urmare a simplei existențe a legislației care să permită măsuri secrete de supraveghere, aceasta a trebuit să aibă în vedere disponibilitatea cu privire la orice căi de atac la nivel național și riscul unor măsuri de supraveghere puse secret în aplicare. În cazul în care nu există nicio posibilitate de a contesta pretinsa aplicare a măsurilor de supraveghere secretă la nivel intern, suspiciunile răspândite și îngrijorarea în rândul publicului larg că statul a abuzat de puterile secrete de supraveghere nu ar putea fi declarate ca fiind nejustificate. În astfel de cazuri, chiar și atunci când riscul efectiv de supraveghere a fost redus, a existat o nevoie mai mare de control de către Curte. Reclamantul nu a reușit să demonstreze că în cazul său a existat o probabilitate rezonabilă conform căreia s-a comis vreo interceptare.

Cu toate acestea, având în vedere afirmațiile sale că orice interceptare a avut loc fără temei legal, cu scopul de a-l intimida, nu ar putea fi exclus faptul că măsurile de supraveghere secrete au fost aplicate pentru el sau că, la data faptelor, exista un risc ca el să fie supus unor astfel de măsuri.

Totodată, Curtea a constatat că ingerința în cauză a urmărit obiectivele legitime de a proteja securitatea națională, bunăstarea economică a țării și prevenirea criminalității. În plus, aceasta a fost efectuată pe baza regulamentului competențelor de investigare (RIPA), completat de către Codul de bune practici privind interceptarea comunicațiilor. Curtea a fost obligată să examineze proporționalitatea legislației RIPA și a garanțiilor încorporate în sistem care să permită supravegherea secretă. În aceste circumstanțe, legalitatea ingerinței a fost strâns legată de problema dacă „testarea de necesitate” a fost respectată în ceea ce privește regimul juridic al RIPA. Curtea a examinat, prin urmare, regimul RIPA cu referire la fiecare dintre garanțiile împotriva abuzurilor care au fost evidențiate în cauza *Weber și Saravia c. Germaniei* și, dacă este cazul, la constatările sale în ceea ce privește legislația anterioară, în cauza *Liberty și alții c. Regatului Unit*.

Astfel, Curtea a reținut că RIPA funcționa exclusiv sub condiția că interceptarea să aibă loc numai în cazul în care Secretarul de Stat a considerat că era necesar în interesul securității naționale, în sco-

pul prevenirii sau detectării infracțiunilor grave sau în scopul protejării bunăstării economice. Curtea a constatat că această dispoziție a fost suficient de clară, având în vedere faptul că necesitatea previzibilității nu impune statelor condiția de a prevedea în mod exhaustiv numele infracțiunilor specifice care pot da naștere la interceptare.

Spre deosebire de cauza *Liberty și alții c. Regatului Unit*, cauza de față se referă exclusiv la interceptarea comunicațiilor interne. Sub RIPA, era posibil ca comunicațiile dintre orice persoană în Regatul Unit să fie supuse interceptării. Cu toate acestea, era necesar un mandat în care să se specifice în mod clar subiectul și motivul interceptării. Capturarea fără discernământ de mari cantități de comunicații nu a fost permisă. În aceste condiții, nu era necesar să existe precizări suplimentare privind categoriile de persoane cărora li se pot intercepta comunicațiile.

În RIPA se stipulau în mod clar perioada după care un mandat de interceptare expira, precum și condițiile în care un mandat ar putea fi reînnoit. Reînnoirea sau anularea mandatelor de interceptare se afla sub supravegherea sistematică a Secretarului de Stat. Durata totală a oricăror măsuri de interceptare a depins de complexitatea și durata anchetei în cauză și, cu condiția ca garanțiile adecvate să existe, nu a fost lipsit de sens să lase acest aspect la latitudinea autorităților naționale. Curtea a constatat că dispozițiile interne relevante au fost suficient de clare.

Mandate de interceptare se emiteau doar pentru comunicațiile interne referitoare la o persoană, limitând astfel sfera de aplicare a puterii de apreciere a autorităților de a intercepta și de a asculta comunicațiile private. Mai mult decât atât, orice date capturate, care nu erau necesare pentru oricare dintre scopurile autorizate, trebuiau distruse. Legea internă limita, de asemenea, numărul de persoane cărora materialul interceptat le-ar putea fi divulgat, impunea cerințe pentru nivelul adecvat de autorizare de securitate, precum și o cerință de a comunica doar un rezumat ori de câte ori era considerat suficient. Materialele interceptate, precum și copiile și rezumatele urmau să fie depozitate în siguranță și să fie inaccesibile pentru cei fără aprobarea necesară, bazată pe o procedură strictă de verificare. Curtea a considerat astfel că dispozițiile prevăzute oferă garanții adecvate pentru protecția oricăror date obținute. Materialul ar fi fost distrus de îndată ce nu mai exista niciun motiv pentru a-l păstra.

În afară de revizuirea periodică a mandatelor de interceptare și a materialelor interceptate de către agenți și, după caz, de Secretarul de Stat, interceptarea comunicațiilor mai era supravegheată și de